

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za naše verno ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vsejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik reda manjših bratov sv. Frančiška.

Vsebina 7. zvezka.

Tolažila sv. vere. Molitev	193
Bl. Angelina Maršanska, vdova 3. reda	198
Življenje sv. Roze Viterbske, device III. reda sv. Frančiška	
4. Nasprotniki in zavezniki sv. Roze. (Konec tega pogl.)	201
Bl. Bernardin Feljterski. V. Pogl. (Konec).	205
Kratko letno poročilo „serafske mašne družbe“	209
Za naš prvi red!	212
Nova redovna družina sv. Frančiška.	214
Iz Lazov pri Planini.	219
Iz mariborske skupščine III. reda sv. Frančiška. (Dalje).	220
Nova knjižica.	222
Priporočilo v molitev	222
Zahvala za vslišano molitev	223
Za sirotišnico in kapelo šolskih sester v Mostaru	223
Za kitajski misijon	223
Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1910. Mesec julij ali mali serpan.	224

V GORICI
Narodna Tiskarna
1910.

Izhaja v prostih obrokih. Stane cel tečaj (12 zvezkov): 1 K 50 h.
Naslov za naročila: „Cvetje“ frančiškanski samostan v Gorici

Naši novejši prevodi dveh himnov k Sv. Duhu.

(Dalje.)

3. **0.** Tu septiformis munere, — Digitus paternae dexteræ, — Tu rite promissum Patris, — Sermone ditans guttura.
- I.** Daru sedmeroverstnega, — Desnice perst Očetove, — Očetova obljuba ti — Bogátiš gerla z govorom.
- II.** Daru sedmeroverstnega, — Desnice perst Očetove, — Očetova obljuba ti, Bogáteč gerla z govorom.
- III.** Sedmeroversten po dareh, — desnice perst Očetove, — Očetova obljuba Ti, — z jeziki gerla bogatiš.
- IV.** Desnice božje ti si prst, — Ki sedem nam darov deli, — Očetova obljuba ti, — Jeziku moč besede daš.
- V.** Sedmerovrstni darovnik, — Očetove desnice prst, — Obljubljen od Očeta si, — Deliš darove govora.

Kaker smo že rekli, je v tej kitici poglavitna beseda nagovor „tu“, „ti“; od nje je odvisen relativni stavek prejšnje kitice, ki našteva imena Sv. Duha, in v tej kitici so ji dostavljeni attributi, v hvalo tega, kar je in kar dela Sv. Duh. Attributi, ne predikati! Zato ni prav „Bogátiš (I.) ali „bogatiš“ (III.), niti „si“ (IV., V.) in „daš“ (IV.) in „deliš“ (V.), ker mu nimamo tega še le povedati. Mimogrede bodi omenjeno, da se po Pleteršniku prav povdarja „bogátiti, bogátim, bogátiš“, ne „bogatiti, bogatim, bogatiš“. Tudi hervaški povdarek, „bògatiti, bògatim“ to poterjuje. Participij bi bil torej tudi „bogáteč“, ne morda „bogatèč“. Sicer pa nisem poseben prijatelj participijev. Tu bo na vsak način bolje in jasniše, da rabimo relativni stavek; tudi v I. v. bi bilo bolje kakovostni rodovnik, ki se s „ti“ ne vjema dobro, namdomestiti z relativnim stavkom, ki pa nima biti navezan na „perst“, kaker v IV.: „ki sedem nam darov deli“. Da to ne gre, dokazuje prvotni latinski tekst, ki je bil: „Tu septiformis munere, dextrae dei tu digitus“. — Ali zakaj ne bi mogel biti I. v. kaker v III.: „Sedmeroversten po dareh“? Latinskemu tekstu bi bilo to najbližje. Res! Ali konstrukcija „po dareh“ je nerodna, nenavadna, za poezijo preprozična, in povdarek bi imeli obe dipodiji na poslednjem zlogu, kar se ne vjema z ritmom ostalih verzov. Isto velja o V.: „Sedmerovrstni darovnik“. Pervi in poslednji verz te kitice bodita torej relativna stavka: „Ki sedem verst dari deliš“. . . „Ki obdarjaš gerla z govorom“. Mej njima stojta ostala dva attributa z nagovorom, v navedenih prevodih skoraj vseh: „Desnice perst Očetove, — Očetova obljuba ti“. Ali naj prideržimo ta dva verza, kakeršna sta? Za neučene ljudi sta

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

XXVII. tečaj

V Gorici, 1910.

7. zvezek.

Tolažila sv. vere.

P. A. M.

Molitev.

»Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil«. Mat. 11, 28.

»Je kedo mej vami žalosten, naj moli«. Jak. 5. 13.

Molitev je silno krepko tolažilo in nam je vedno pri rokah. Ono nam je vedno na razpolago in keder hočemo, se lahko k molitvi zatečemo. Dokler more še naš jezik govoriti ali vsaj presladko ime Jezus zašepetati; dokler se morejo naše oči proti nebu ozreti; dokler more imeti naše serce še kako željo in zdihniti kak zdihljej; tako dolgo nam ostane tolažba molitve; zakaj ta beseda, ta klic, ta pogled, ta zdihljej našega serca k Bogu je molitev in ta molitev nas bo gotovo potolažila; ona bo genila serce božje in naš nebeški oče nam bo pomagal. Ne pozabimo tedaj nikoli opomina aposteljna: „Je kedo mej vami žalosten, naj moli!“ Molitev nas tolaži v vsaki bridkosti in ima moč naše solze posušiti. To resnico hočemo dokazati z razumom in skušnjo.

I. Prav priprost je dokaz razuma. Potrebno je le, da nekoliko pomislimo, kaj je molitev. Molitev je pobožno povzdi-

govanje našega duha k Bogu; je klic človeškega serca do serca božjega, našega očeta v nebesih; je tožba prijatela, ki vse kar ga teži izlije v zvesto serce svojega prijatela; je prošnja, katero brat sè zaupanjem izreče svojemu bratu; saj je naš božji Zveličar v resnici hotel sprejeti vsa ta imena, da nam je razodel, kako nas ljubi. Z drugimi besedami, molitev je djanje ponižne vere, prosečega upanja in ljubezni, ketera išče ali vže ima Boga. Slišali pa smo, da te vzvišene, božje čednosti človeško serce sè sladko tolažbo napolnijo, ker naše serce tesno z Bogom združijo. Resnično je pa tudi, da človek v bridkosti čuti potrebo moliti. Tako natorno je človeku v žalosti moliti, kot jokati se. Celo brezverec, ko ga zadene kaka nesreča, povzdigne proti nebu svoje oči in kar nehote vsklikne: „Moj Bog!“ Koliko zaničevavcev sv. vere je že jokalo in tudi molilo pri odpertem grobu svojih ljubih in našli so tolažbo, ker so se k Bogu neskončno dobremu očetu obrnili. Učeniki duhovnega življenja terdijo, da je molitev hrana duše, hrana, ki je za duhovno življenje ravno tako potrebna, kaker je potreben kruh za telo. Molitev je mir serca in vtrujena duša je potrebuje, da si ponovi svoje moči, ravno tako, kaker potrebuje trudno telo spanja, da se po terpljenju in naporu pokrepča. Ako Gospod Bog v svoji dobrotljivosti naši telesni hrani daje prijeten in dober okus in tako zbuja željo po jedi; ako je on spanju podelil neko prijetnost, da se mu človek z nekim zelo vgodnim čustvom vda; ali naj dvojimo, da je Bog tako storil tudi z molitvijo, ki je pokoj in hrana naši duši? Da, molitev krepča, poživi, tolaži in razveseljuje dušo. Ako to težko verujete, ako tega še niste nikedar skusili v življenju; ako vam je bila sveta dušna hrana molitve zoperna, je bil temu vzrok ta, ker ste bolni. Verjemite, bile so vaše strasti, ketere so vam, kaker kaka merzlica, vzele okrepčevalni mir; zato očistite svoje serce, oprostite ga greha in ne bo se le lahko in prosto povzdignilo k Bogu, temuč napolnjeni boste tudi vi, kaker so bili svetniki, po pobožni molitvi, sè sladkostjo.

II. Čisto veselje in najslajšo tolažbo daje molitev prijatelom božjim. Tako uči sv. pismo. Sv. kralj David pravi: „Ob dnevu svoje stiske iščem Boga, svoje roke stegujem po noči k njemu, in se ne goljufam; moja duša se ne da potolažiti. Mislim v Boga, in se veselim“. Ps. 76, 3. 4. „Moja duša hre-

peni in koperni po lopah Gospodovih. Moje serce in moje meso se veseli v živem Bogu“. Ps. 83, 3. „Boljši je en dan v tvojih lopah kakor tisoč. Raje sem naj manjši v hiši svojega Boga, kakor da bi stanoval v šotorih grešnikov“. Ps. 33, 11.

Sv. Ambrož nas zagotavlja, da so solze, ketere v molitvi prelivamo, neprimerno sladkejše, ko vse veselje, katero nam more dati nečimernost sveta.

Dokaz za to so nam tudi svetniki, ki so bili z nekim nebeškim veseljem in mirom v molitvi napolnjeni, tako, da jim je ta blažena sreča sijala kar iz obraza. Predstavimo si v molitvi častitljivega svetnika sv. Benedikta, sv. Frančiška Asiškega, tega vbožca božjega, ki je na svojem telesu nosil rane Križanega, sv. Ignacija, kateri ni hotel več pogledati zemljo, ko je nebesa premišljeval, sv. Terezijo z njenim serafinskim sercem! Kake solze, kaki goreči vzdihljeji! Ali ni bila molitev teh čistih svetih duš neki predokus nebeškega veselja? Vsi tisti, kateri so se k molitvi zatekli, so našli tolažbo v vsakoverstni svoji stiski. Terpljenje tega življenja je ali terpljenje serca, katero je najhujše, ali terpljenje duha, ali telesno terpljenje, telesne bolečine,, ketere se končajo sè smertjo. To so tri velike reke, katerih grenka voda se po svetu razliva. Vender ni nobenega terpljenja, da bi ga molitev ne olajšala. Sv. pismo nam to prav jasno spričuje.

Poglejmo v knjige stare zaveze. Kmalu od začetka nam sv. pismo pripoveduje o neki vbogi zaverženi ženi, ki vsa obupana tava po vroči puščavi in na njenem naročji pojema od žeje njen otrok. Položi ga pod suh germ, na vroč pesek in jokaje gre naprej. „Ona povzdigne svoj glas in joka“. (I. Mojz. 21, 16.) To je bila molitev. In glej, angelj Gospodov ji pokaže čudoviten studenec, ki je ravno kar privrel iz zemlje. Čista voda pokrepča dečka in njegova mati, Hagar, je potolažena. Izmael je ostal pri življenju in postal oče mogočnega ljudstva. — Preobernimo nekoliko listov sv. knjige in najdemo Jakoba na begu. On moli in angelji božji so ga varovali in tolažili. — Prega-
njan in krivično obdolžen Jožef moli v ječi k svojemu Bogu in Bog mu podeli preroškega duha; on postane kraljev svetovavec, postavljen je čez celi Egipt in dobi tudi to tolažbo, da reši svojega očeta in svoje brate lakote. — V bičju reke Nila plava košarica, kmalu ima postati igrača valov in se bo

potopila in ž njo deček, keterega je mati v njo položila. Toda ne; mati moli in Gospod Bog pošlje hčer Faraonovo, da reši Mojzesa in ž njim prihodnjega vodnika in postavodajavca Izraelskega. — Slepí Tobija prosi v stiski Boga, ker se boji zgubiti svojega edinega sinu. Pa Gospod Bog pošlje svojega angelja, ki zvesto vodi mladega Tobija, ga pripelje očetu nazaj in starček tudi zopet spregleda in se veseli. — Na pragu svetišča kleči v molitvi žena, kateri je Bog milost skazal; trese se in joka v veselju. Ko jo veliki duhovnik začuden zagleda, mu reče: „Jaz sem tista žena, ki sem tukaj pred teboj stala in Gospoda prosila; za tega dečka sem prosila, in Gospod je vslišal mojo prošnjo. (II. kraljev 1, 27.) Pri teh besedah mu izroči malega Samuela in v sv. veselju zapoje Gospodu hvalno pesem. Suzana ja bila po nedolžnem k smerti obsojena. Zdaj zakliče z velikim glasom: „Večni Bog! kateri skrito poznaš in veš vse, predno se zgodi, ti veš, da sta krivično pričala zoper mene; in glej, vmerjem“. Dan. 13, 42. 43. Vender ne, ni ji bilo treba vmreti, ker je molila. Gospod je slišal njen klic in ko so jo peljali v smert, je on obudil duha mladega Danijela, kateri jo je rešil in brezbožna sodnika izročil smertni kazni. — Kralj Ezekija je bil silno žalosten in prestrašen v svoji smertno-nevarni bolezni, sè solzami je molil in prerok mu je v imenu božjem naznanil: „Slišal sèem tvojo molitev in videl sem tvoje solze in glej, ozdravil sem te“. (IV. Kr. 20, 5.) Tako nam spričujejo zgodbe stare zaveze, da molitev res pomaga v stiskah. Kako močno tolažilo je molitev nam, pa še lepše kaže nova zaveza in pa zgodovina sv. cerkve, Tu gledamo božjega Zveličarja, kako hodi iz mesta v mesto, kako tolaži žalostne, čudežno ozdravlja bolnike in pomaga vsem, kateri ga sè zaupanjem prosijo. On dela vse te čudeže, da razodeva ljudem svoje vsmiljeno serce. On jih dela iz sočutja, iz ljubezni. „Slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobavi se očiščujejo, gluhi slišijo, mertvi vstajajo“. Mat. 11, 5. Iz njegovih rok, ali boljše, iz njegovega serca je prihajala zdravilna moč, besede nebeške tolažbe, solze sočutja, ki so genile serca vseh, in kaker pri obujenju Lazarja, tako bi se moglo reči pri vseh njegovih čudežih: „Glej, kako ga je ljubil“. Jan. 11, 36. Resnično, Kristus je delal čudeže iz sočutja s človeško revščino; to so bili čudeži ljubezni in njih namen je bil pred vsem, potolažiti tistega, ke-

teri je pri Njem pomoči iskal. Ko je obudil mrtvo Jajrovo hčerko v življenje, je hotel potolažiti žalostne stariše. Še bolj genljivo je bilo, ko je obudil mladeniča v Najmu. Božji Zveličar sliši žalostni vsklik; ozre se in zagleda vbogo vdovo, ke-tere edinega sinu so proti grobu nesli, in ko jo je Gospod videl, se mu je v serce smilila in ji je rekel: Ne jokaj! In je pristopil in se par doteknil, in rekel: Mladenič, rečem ti, vstani! In merlič je sedel in začel govoriti. In ga je dal njegovi materi“. Luk. 7, 14. 15.

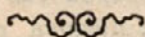
Pri grobu Lazarjevem je Gospod sam jokal. Ta Bog, ki ne more gledati, da bi se mi ljudje jokali! On joka sam sè žalostnima sestrama svojega prijatela, in da ju potolaži, pokliče Lazarja iz groba. O vi očetje in matere, zatecite se v žalosti k molitvi in Gospod vas bo potolažil. Saj je njegovo serce še vedno tisto, njegova roka še vedno tako vsega-mogočna. — Ako pogledamo v cerkveno zgodovino, najdemo zopet mnogo lepih čudežev sv. molitve. Imenujem le dve imeni: Monika in Klotilda. Tudi te dve žene ste jokale in molile pred Gospodom. In kako čudežno ste bile potolažene! Monika je sprosila spreobrnjenje svojega sinu Avgušтина; Klotilda je rešila Francosko, ker je pridobila svojega moža, kralja, za kersčansko vero. Molite tedaj, ve pobožne matere, ve krepostne žene; molite in Bog vas bo vslišl in potolažil.

K sklepu tega premišljevanja omenimo še eno prelepo predpodobo in par lepih besedi sv. pisma. Serce našega božjega Zveličarja je na oljiskem vertu terpelo v nepopisni bridkosti. In ko je bil Zveličar žalosten do smerti, nam je dal zgled molitve. Moli tudi ti kristijan, ko te zadene veliko terpljenje; moli, kaker je tvoj Odrešenik molil. Reci svojemu nebeškemu očetu: „Gospod, odvzemi mi ta kelih, ta križ; pretežak je za moje moči“. Vender vselej z Jezusom pristavi: „Toda ne moja, temuč tvoja volja naj se zgodi!“ In potolažen boš tudi ti.

Ko je Salomon posvetil tempelj, je razsvitljen od sv. Duha, z velikim glasom govoril pred zbranim ljudstvom: „Poslušaj prošnjo svojega hlapca in svojega ljudstva Izraela, kar koli bodo prosili na tem mestu; ... če bo nebo zaperto in ne bo deževalo zavoljo njih grehov in bodo molili na tem kraju ter delali pokoro ... vsliši jih v nebesih ... če nastane lakota v deželi, ali kuga ... in jo sovražnik stiska ... če kedo spozna

nadlogo svojega serca in razprostre svoje roke v tej hiši; ti poslušaj v nebesih . . . in bodi zopet milostljiv“. III. kralj. 8. Oh, čigavo serce ni ranjeno, ne terpi nadloge in bridkosti? Pokažite torej nadlogo in rane svojega serca Gospodu Bogu v zaupni molitvi in on vas bo vslišal, on vas bo ozdravil in potolažil!

Pri preroku Izaiji pa se Bog sam obrača k duši z največjim sočutjem in neskončno ljubeznijo. „Gospod, tvoj vsmiljevavec govori: Vbožica od viharjev zaganjana, brez tolažbe. . .“ Iz. 54, 10. 11. Ali ni to podoba terpeče, zapuščene, stiskane duše? Pa Gospod jo potolaži, ako le moli: Jaz sem, ne boj se! „V trenutku jeze sem nekoliko svoj obraz skril pred teboj, pa po večni milosti sem se te vsmilil“. Iz. 54, 8.

Bl. Angelina Maršanska,

vdova 3. reda. *)

Bl. Angelina se imenuje Maršanska po svojem očetu grofu di Marsciano, Korbarska po svoji materi grofinji Korbara, po svojem ženinu grofu di Civitella Čiviteljska, tudi Folinjska se imenuje po mestu Folinjo, kjer je vmerla. Pri svetem kerstu so ji dali ime Angelina, to je angeljska, kar je res bila vse svoje življenje na zemlji. Pobožna mati Ana jo je že v zibeli učila moliti. Jezus in Marija ste bile prvi besedi, ketere je izgovorila. Njeno veselje je bilo delati oltarčke, deklice okoli sebe zbirati, ž njimi moliti in svete pesmi peti. Na svet, njega ničernost in bogastvo ni bila navezana; njene misli so bile pri Jezusu v nebesih, zlasti potem, ko je deset let stara zgubila svojo dobro mater. Naj rajši bi bila šla v samostan in tam Jezusu posvetila svoje devišstvo; ali njen oče ji je bil ženina izbral. Ko mu je Angelina rekla, da ne mara nobenega ženina razen Jezusa Kristusa, se je ta zelo razjezil; dovolil ji je odlog osem dni, da se premisli. Te dni je jokaje prosila prebleženo devico Marijo, sv. Jožefa in sv. Janeza evangelista pomoči in

*) Leggendario francescano, 14 luglio.

L'Aureola serafica, 15 luglio.

Winkes, Seraphischer Tugendspiegel, 15. Jul.

razsvetljenja; in bila je vslišana. Neki notranji glas ji je rekel, da naj se podverže božji previdnosti in naj se omoži. Zvečer po poroki pa je šla v izbo, pokleknila pred križ in prosila svojega nebeškega ženina, da naj ji pomaga, kaker ji je obljubil. Nato se ji prikaže angelj v podobi lepega mladeniča ter ji obljubi božjo pomoč. Ženin je mej tem skozi poko v vratih gledal, kaj dela njegova nevesta. Slabo sumeč odpre vrata; angelj mej tem zgine; Angelina pa mu pove vse in ga prosi, naj živi z njo kaker brat sè svojo sestro. Ženin ji dovoli in naredi obljubo svete čistosti, ktero je deržal dve leti, do svoje smerti.

Zdaj je bila Angelina rešena sveta. Sè svojimi tovarišicami grofinjami je stopila v tretji red sv. Frančiška. V tem stanu je skerbela za vboge, bolnike obiskovala, vdovam in sirotam pomagala; gospodične je navduševala za sveto devišstvo in tretji red; grešnike je spreobračala. Mlađeniči, hrepeneči po bogatih nevestah, so jo tožili, da zapravlja premoženje svojega moža, da je zoper ženitev, in da nemir dela v družinah. Napoljski kralj Ladislav jo je mislil ko krivoverko na ognju sežgati; zato jo je k sebi poklical. Angelina se je z molitvijo in sè svetim obhajilom pripravila na pot in nevstrašena je stopila pred kralja sè žerjavico v predpasniku. In dostojno mu je rekla: „Kralj, jaz sem tista, ki jo imate za sovražnico svojega kraljestva in ki ste se v svojem sercu odločili sežgati jo. Dovolite mi, da povem svoje razloge, in keder bom končala, glejte, tu je ogenj in sežgite me, ako me bote krivo spoznali“. . . Nato razjasni kralju, da ne zometuje svetega zakona, temuč samo priporoča sveto devišstvo. Te besede in dvojni čudež prepričajo kralja, da je nedolžna, in spusti jo. Ko je v Napolju še mertvega edinega sinu neke plemenite gospe k življenju obudila, je skrivaj zapustila to mesto ter se vernila domov. Dekleta je še dalje vnemala za sveto devišstvo in tretji red, grešnike pa spreobračala. Zopet so jo tožili pri kralju. In kralj je zdaj njo in njene tovarišice zapodil iz svojega kraljestva. Ona je nato prodala vse svoje posestvo; polovico je dala vbozim, drugo polovico je obderžala za potrebe svojih tovarišic tretjerednic. Leta 1395 se je odpravila s tretjerednicami v Asiz; na potu je obiskala svojega očeta, ki ji je ponudil stanovanje v svojem gradu. Ona ga pa ni hotela sprejeti, prosila ga je samo, naj ji da svoj očetovski blagoslov. 31. julija je prišla v Asiz, kjer je v kapelici Porcijunkuli molila za svoje sovražnike. Tu ji je

Bog razodel svojo voljo, da naj gre namreč v mesto Folligno (Foligno) in sè škofovím dovoljenjem sezida samostan s klavzuro za tretjerednice, kar je tudi storila.

Tam je sè svojimi tovarišicami preživela predpisano leto poskušnje ali novicijat, položila v škofove roke slovesne re-dovniške obljube, pokorščine, vboštva in čistosti ter zavezo papeževe klavzure, to je, ne hoditi iz samostana brez papeževega dovoljenja. Še le dvajset let stara je bila izvoljena za predstojnico, pa tudi ko taka je ostala ponižna in stregla svojim duhovnim sestram. Z miloščinjo dobrih ljudi je še šestnajst drugih samostanov sezidala in papež Martin V. jo je postavil za verhovno predstojnico čez vse te samostane.

Njo so posnemali tudi tretjeredniki; tudi ti so se lotili živeti v samostanih po vodilu tretjega reda sè slovesnimi re-dovniškimi obljubami. To je začetek samostanskih tretjerednic in tretjerednikov na Laškem. *)

*) Samostanski tretjeredniki se nahajajo v Dalmaciji že leta 1251. Imeli so mnogo samostanov v Dalmaciji, na kvarnerskih otokih in v Istri. Tu so imeli samostan sv. Gregorja v Kopru (ustanovljen od leta 1467, porušen 1806); sv. Marije božjega polja pri Vižinadi (1536, porušen 1806); sv. Marije v Novem gradu (Città nuova), kterege so dominikani sezidali leta 1464, leta 1726 so ga sprejeli daljmatinski tretjeredniki, ki so ga pa o francoskih vojskah morali zapustiti. Zdaj imajo še deset samostanov. Glej O. Stjepan Ivančić, Povjesne crte o samostanskom III. redu sv. O. Franje po Dalmaciji, Kvarneru i Istri. U Zadru, Vitaliani, 1910.

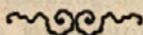
Slovenske samostanske tretjerednice šolske sestre 3. reda sv. Frančiška imajo samostane (hiše) sè šolo: v Mariboru (od leta 1864), v predmestni fari sv. Magdalene v Mariboru (1871), v Celju (1877), v Repnjah na Kranjskem (1883), v Ljubljani »Marianum« (1884), v gimn. konviktu »Josefinum« v Šent Pavlu na Koroškem (1890), pri sv. Jakobu v Terstu (1895), v predmestni fari Šent Rupert v Velikovcu na Koroškem (1896), v Št. Jakobu v Rožni dolini, v Tomaju na Krasu (1898), v Mostaru v Hercegovini (1899), v Muti na Štajerskem (1900), v Mariboru »Marianum« (1900), v Aleksandriji v Egiptu (1908), pri Sv. Petru pri Mariboru (1869).

O najnovejši naselitvi šolskih sester 3. reda v Belem polju v Hercegovini smo prejeli sledeči dopis: »Dve uri od Mostara ob železniški postaji so nam darovali naš prevzvišeni škof svoje obširno, samo zelo zapuščeno posestvo z eno staro hišo in novim nedoveršenim gospodarskim poslopjem. Ker se je podružnica še le letos na spomlad začela in še ni dovolj sester tukaj, je še vse v neredu. Sčasoma upamo, ako nam še vlada priskoči, vstanoviti gospodinjstvo šolo in pa morda tudi ljudsko za deklice. Kraj je tukaj lep, široka zelena dolina, ki se vije po nji reka Neretva. Samo, dokler ni samostana in Jezusa v hiši, je pač dolg čas! Ljudje so tukaj še tako preprosti in

Službo verhovne predstojnice je Angelina vestno opravljala noter do smerti. Ko je čutila, da se ji bliža smert, je poklicala svoje duhovne sestre, jim priporočala redovniške čednosti ter jih vse blagoslovila. Nato je še enkrat opravila dolgo spoved, prav goreče prejela sveto popotnico in zakrament sv. olja. Potem se je zameknila in mirno vmerla 61 let stara 14. julija 1435, v samostanu sv. Ane v Folinju. V ti cerkvi je shranjeno še celo njeno truplo v krasni skrinji poleg trupla bl. Angele Folinjske tretjerednice. Papež Leon XII. je poterdil njeno nepretergano češčenje. Njen spomin se obhaja v frančiškanskih cerkvah 15. julija.

Po zgledu bl. Angeline vнемaj tudi ti zlasti mladino za tretji red.

P. A. F.

Življenje sv. Roze Viterbske,

device III. reda sv. Frančiška.

(P. E. P.)

4. Nasprotniki in zavezniki sv. Roze.

(Konec tega pogl.)

Z vojsko se je cesar bližal mestu in je napadel 13. oktobra. Toda obleganci so se branili tako junaško, da se je moral vmekniti. Z novimi močmi poskusi zopet napad dne 10. novembra. Meščanstvo se je junaško branilo. Branile so se celo ženske in otroci. In kako hrabro! Osemletna deklica je pri nedolžni, kaker nekedaj pastirci pri Jezusovih jaselcah. — Za mesec maj smo dobile iz Maribora kip Matere Božje, ki smo ga, koliker se je dalo olepotičile, da smo zvečer pred njim začele »šmarnice«, seveda v izbi. Ljudje so to hitro izvedeli in vsaki večer so marljivo dohajali k pobožnosti. Do solz me je gnilo, ko sem bila pervikrat pričujoča. Neketeri imajo več ko pol ure do nas in trudni od težkega dela na polju vender pridejo pozno zvečer ob 9. uri in z veliko pobožnostjo poslušajo, kar me iz »šmarnic« beremo. Nato molimo lavretanske litanije in še kako Marijino pesmico zapojemo. Potem smo rekle ljudem, naj gredo zdaj kar domov, me hočemo le še večerno molitev skupno opraviti; pa ljudje niso hoteli iti. Vsak večer ostanejo tudi pri naši večerni molitvi, tako da gotovo ne pridejo domov dosti pred 11. uro po noči. —

Razen šolskih sester 3. reda sv. Frančiška so znane po naših krajih tudi še druge samostanske tretjerednice namreč vsmiljene sestre od sv. Križa, ki so n. pr. v Gorici, v Prevratu pri Konjicah, v Djakovem itd.

našala vojakom kamenje za frače. Puščica zadene deklico. Otrok se ne preplaši, sè zobmi potegne iz rane puščico in nosi tudi nadalje še kamenje. Izid boja je bil še negotov; kar se posreči cesarskim polastiti se podzemeljskega vhoda. Skozi ta vhod so prišli v jarke, v ketere so naložili suhljadi in butar in jih zažgali. Obleganci se vsled dima ne morejo več braniti ne sami sebe, ne lestev, ne drugih vojaških strojev. Pa glej, naenkrat pripiše od severa veter in zažene dim tako proti cesarskim vojakom, da so se morali vmekniti v divjem begu. Friderik je moral v drugič opustiti obleganje mesta. Zmaga meščanov je bila popolna.

Zajemljivo bi bilo preiskovanje vpliva sv. Roze na te boje in zmage, toda manjka nam podatkov. Morda je bila prav Roza tista junaška deklica. Gotovo je to, da, ako premišljujemo njen značaj, moramo misliti, da je podpirala opravičeni vpor svojih someščanov, jih navduševala in jim vsestransko pomagala.

Vsled te zmage je prišlo mesto Viterbo zopet za tri leta pod papeževo oblast. Ta čas je preživela svetnica kaker smo že čuli v tihi samoti domače hiše. Cesarska stranka se pa ni vdala za vselej. Leta 1217. so pregovorili vsled lakote izmočene meščane, da so sklenili mir s cesarjem. Razkolništvo in kriva vera patarenov in katarov se je takoj vgnezdila v mestu. O tih krivovercih bomo govorili pozneje še obširneje. Za sedaj pogledjmo le njih moč in število.

Žalostne politične razmere tedanje Italije so bile tej krivi veri tako v prid, da se je vrila tudi v največa svetišča. Ko je prišel n. pr. cesar Oton IV. leta 1209. v Rim, je našel celo tam šolo manihejcev. Veliki Inocencij III. je brezvspešno poskušal zatreti to krivo vero v svojih deželah. Leta 1199. se pritožuje ta papež v pismu do Viterbčanov radi vedno se množčega števila krivovercev v tem mestu. Leta 1205. so imeli krivoverci večino. Leta 1207. je prišel papež sam tja zatirati krivo vero. Leta 1235. (rojstno leto sv. Roze) se pritožuje zopet pismeno papež Gregorij IX. radi vedno večje prederznosti krivovercev, katerih moč je pod cesarsko vlado tako zrastla, da so postali v časih sv. Roze pravovernim resno nevarni.

Tem neprijetnim razmeram se je pridružila še silna pokvarjenost, ki je takrat vladala v mestu. To bomo lahko razumeli, ako pomislimo, da je derla v mesta, ki so bila pod

oblastjo Friderika II. in njegovih oblastnikov, soderga ljudi, ki so bili povsod drugod nemogoči. Viterbo je bilo takrat res pravo brezdnó hudobije in nenravnosti. Že štirideset let poprej je grajal papež Inocencij III. to mesto z besedami: „Vi gnijete v grehu kakor živali v svojem gnoju, tako, da je razširjajoči se smrad vaše gnjilobe že okužil okolico. Samemu Bogu se že studijo vaše hudobije“. Ako so veljale te resne besede že štirideset let poprej, koliko bolj so veljale za časa naše svetnice!

V tem pokvarjenem mestu je imela tedaj sv. Roža pričeti svoje delo. Bojevati se je imela zoper trinoštvo, krivovero in npravno pokvarjenost. — Poglejmo preden sklenemo to poglavje še zaveznike naše svetnice v njenih bojih. Njeni zavezniki so bili manjši bratje in tretjeredniki. Že samo sv. vodilo velevala manjšim bratom pokorščino do sv. očeta v vseh rečeh; namen pa jim je koristiti ljudem. Umevno je torej, da je našel Friderik II., ki se je bojeval zoper sv. očeta in je bil trinog ljudstvu, v manjših bratih odločne nasprotnike. Frančiškani so se potegovali za sv. vero in pravice ljudstva; kazali so, kaj namerja cesar; navduševali so narod k uporó zoper njega in grajali javno strašne krivice njegovih namestnikov. Manjši bratje so oznanjevali tudi povsod izobčenje cesarjevo. Ko je šel hinavsko v križarsko vojsko so ga na Jutrovem prebivavci mesta Ptolomajde navdušeno sprejeli. Manjši bratje so pa berž poučili prebivavce, kako premeten in prekanjen je ta mož, in svarili so, naj mu nihče ne zaupa.

Tu in tam so se postavili manjši bratje celo vojnim četam na čelo in pomagali pri sestavljanju branilnih strojev. Ohranjena nam je vsebina pisma, katero je pisal Friderik II. angleškemu kralju. V tem pismu se pritožuje nad frančiškani, „ki se bojujejo zoper njega z mečem in sulico in oznanjujejo odpustek vsem, ki se mu vpirajo“.

Ker je cesar dobro vedel, kako nevarni nasprotniki so mu manjši bratje, jih je preganjal kot svoje največe sovražnike, kjerkoli je mogel. Za čas, ko je bil cesar v Jeruzalemu, je nekaj frančiškanov pridigalo v tem mestu. V kazen jih cesar vkaže zvezati in bičati. Leta 1240. je izgnal vse od bire živeče redovnike iz obeh Sicilij in mnogo jih je dal sežgati na ger-madah. Po celi Evropi je dal razširjati zbadljive sramotivne pesmi zoper redovnike.

Prav nič menj odločno kaker frančiškani so nastopili tretjeredniki, ki so se zbirali po celi Italiji in se družili zoper cesarja. — Pa ne le zoper cesarja, mariveč tudi zoper krivoverce so sè vso silo nastopili frančiškani. — Iz teh zgodovinskih podatkov tedaj lahko spoznamo, zakaj je preblažena devica Marija sv. Rozi kar vkazala, da naj — preden nastopi javno — vstopi v tretji red. Sv. Roza je imela postati klicateljica v boj zoper trinoge, ona je imela nositi zastavo, pod katero so se zbirale množice, ki so hitele od zmage do zmage, dokler so si podjarmile svet.

Kljub temu pa, da so svetnico podpirali manjši bratje, je bila venderle silno težka njena naloga. Kako naj najde dvanajestletna deklica dosti prederznosti, da se vpre mogočnim, bogatim in imenitnim ljudem? Kako naj si prisvoji modroslovne in bogoslovne nauke, da zaverne krivoverce? Kako naj mlada deklica, ki je živela doslej v samoti, zmaguje nad najostudnimišimi pregrehami in nevkrotenimi strastmi, katerim ima napovedati boj na življenje?

Toda pota Gospodova niso človeška pota. Sam Bog je zapisal v zgodovino človeštva zadosti dokazov, da se on za velika, imenitna dela ne poslužuje mogočnih in modrih, da si zbira mariveč majhine in neznatne. Dvesto let po sv. Rozi je izbral Bog zopet priprosto devico in ji naložil, da prežene vsiljence iz Francoske, da pribori to kraljestvo celo zopet nazaj postavnim kraljem, potomkom sv. Ludovika. Previdnost božja je potisnila junaški devici orleanski meč v roko, vodila jo je od boja do boja, od zmage do zmage. Ivana d' Ark, ki je sploh jako podobna naši svetnici, je bila kaker sv. Roza, močna v vsej svoji slabosti. Obedve devici terpite za domovino, obe se bojujete zoper razkol, obe sprejmete svoje navdušenje za sveto stvar od sinov sv. Frančiška. Obe se svetite v cerkveni zgodovini kaker svitli zvezdi s čudeži in prikaznimi in sè svojo hrabrostjo in slobodoljubnostjo. V prvem jih ve, slovenske tretjerednice, ne morete in ne želite posnemati; v poslednjem jih skušajte po vsi svoji moči. Vedno bodite pripravljene za svojo katoliško vero in svojo slovensko domovino sè vso odločnostjo in serčnostjo se postaviti zoper vsakega bodisi unanjega, bodisi notranjega sovražnika. Božja volja je da smo Slovenci; božja milost je, da smo katoliški kristijani! Bodimo Bogu hvaležni, in de dajmo si jemati, ne pustimo si zasramovati svojega jezika, najmanj pa svojo vero!

Bl. Bernardin Feljterski.

P. B.

V. Poglavlje.

(Konec).

Prestopimo k drugi pridigi. Leta 1557 je izešla v Benetkah knjižica z naslovom „Velevažna naprava bl. Bernardina Feljterskega, v kateri se uči popolnost kerščanskega življenja. Ta naprava je koristna ter celo potrebna osebam, ki hočejo spoznati pot v nebesa“. Knjižica obsega v majheni obliki 64 strani. Vsebina ji je pridiga, ki jo je bl. Bernardin Feljterski govoril redovnicam sv. Avgušтина, in jo je pozneje ena izmed teh, kaker prejšnjo neka benediktinka, zapisala, koliker ji je v spominu ostala. Od tod skoraj same primere in prilike in take reči, ki si jih je lahko zapomniti. Ker misijonar v nagovorih poleg: „ljube moje sestre“, rabi večkrat tudi: „Bratje in sestre“, so morali navzočni biti tudi nekateri redovniki sv. Avgušтина. Ne bomo pa podali te pridige, kaker je zapisana, temuč le v pregledu in po vsebini. Videli bomo, kako je umel blaženi predočiti verske resnice, postaviti jih v jasno luč ter obleči jih v tako obliko, da se ga poslušavci niso naveličali poslušati. Pridiga je bila torej taka:

„Keteri je dolu šel, ravno tisti je tudi gori šel čez vsa nebesa“.

(Efež. IV, 10.)

Da zadobimo milost našega Zveličarja Jezusa Kristusa, zatecimo se k presveti Materi in recimo: Zdrava Marija. . . . Na to povzame rek, ga razlaga in dostavi: Da pridemo za Gospodom Zveličarjem v nebesa, je potrebno, da se ponižujemo, kaker se je on.

Dalje navaja in v spomin kliče razne izreke Jezusove, ki učé to resnico ter napove, da bo, ker je ravno v osmini vnebohoda, govoril o ponižnosti ko potrebnem pripomočku, da pridemo v nebesa.

Ponižnost je potrebna duši, kaker kruh telesu, kaker temelj poslopju, kaker korenina drevesu. Kaj se zgodi z lepo zelenimi mlaji, ki stoje ob cesti brez korenin? Njih osoda je enaka osebam na čednostih bogatim, ki jim pa manjka ponižnost. Ali umete me! Ni časa, da bi te zglede množil.

Nato razlaga, zakaj ponižnost daje v vseh skušnjavah zmago, in navaja številne izreke: Bog je s ponižnimi, odtegne pa svojo milost ošabnim itd.

Zatem se mu zdi, da mu neki poslušavec hoče presekati besedo: „Prav, verjamem vse to; a rad bi vedel tudi vzrok, zakaj je ponižnost tako koristna, in kaj je treba, da jo pridobim“.

Oh! prav zadovoljen sem s tvojim vprašanjem. In iz serca rad ti vstrežem. Le podvoji svojo pazljivost. Razdelil bom svoj predmet v tri dele. Pokazal bom potrebnost te čednosti, potem nje rodovitnost in naposled pogoje, ki se za nje vajo zahtevajo.

POTREBO dokazuje s celo versto izrekov iz stare in nove zaveze, ter s kratko razlago teh izrekov. K besedam Davidovim: „Napravlja si v svojem sercu stopnjice po dolini solz“ pravi: Vedite, David govori o dolini, v kateri teko solze. Ali ste videli teči vodo po dolini? Ona teče vedno navzdolu. Prav tako je z vodo sv. Duha, ki je milost. Ta ne teče v ošabnih serca, teče v serca ponižnih. K besedam: „Modrost si je hišo sezidala, in je „sedem stebrov“ izsekala“ (Prov. IX, 1): pravi: Ti stebri vzdržujejo hišo modrosti, to je: sedem čednosti, tri božje in štiri poglavitne čednosti tvorijo poslopje kerščanske popolnosti. Vse pa slone na temelju ponižnosti. To dokazuje jasno z izreki, z umskimi razlogi in s prilikami.

Glede ljubezni je rekel predstojnici samostana, kjer je govoril: „Spravite skupaj dve ošabni sestri, da naj gredo vun na biro, ali pa da naj notri ostanete skupaj pri istem opraviu, ne bodo se prepirati nehale in celi dan bodo pripravljene za pričkanje. Nasprotno, denite skupaj dve, izmed katerih je ena ošabna in druga ponižna, za isto opravilo; tista, ki je ponižna bo prenašala vse sè sladkostjo in v miru. So, ki so tako ponižne, da bi jim lahko derva cepil na glavi, ne da bi tožile. Malo pozneje pravi: Recimo, neki gospod vam da v dar mašni plašč ali kelih, na katerem je njegov gerb; ako odstranite ve ta gerb, bote darovavca močno razžalile in morebiti bo zahteval svoje darilo nazaj, Dobro! Obernimo to primero. Ponižna ljubezen je gerb vtisnjen v naše duše, da zaznamuje svoje gospodstvo. Gorje nam, ako mi odstranimo ta gerb! Poglejte, kako greste ve po dve in dve, bodi iz cerkve, bodi iz obednice, moleč Miserere. Zakaj po dve, ako ne zato, da morete vedno skupaj korakati ljubezen in ponižnost. A! deržite se njiju in

ne bo vam nič manjkalo: Valles abundabunt frumento. Doline bodo napolnjene sè žitom. (Ps. LXIV, 14.) Ponižne duše so te doline.

Govoreč o moči, kaže, da prebiva ta le v teh dušah. Poglejte izredno spretno sestro! Stori vam sè svojimi rokami vse, kar hočete. Šiva vam, prede vam, kaker nobena druga; brati in pisati vam zna brez pogreška; dajte ji kakeršno koli delo, opravila vam ga bo čudovito. Ali njeno serce nima ponižnosti; ali je kaj, kar bi bilo hujega? Napravite ji le najmanjšo opazko, in vzdignila se bo zoper vas kaker kača gad; zakaj v svojem napuhu noče biti niti zapostavljena, niti pokarana.

RODOVITNOST. — Vseh sadov ponižnosti vam ne morem predočiti. Neštevilni so. Le neketere vam hočem naštetii. Ona vodi k spoznanju samega sebe in k spoznanju Boga. Ona napolnjuje dušo se sladkostjo in mirom. Ona jo vzderžuje v zedinjenju z Bogom. Ona jo presune s kesanjem, ako hoče dobro spoved opraviti. Ona ji stori, da se z lehkoto odpove lastni volji; ona je, ki razgrinja čez njo velik mir. — Keder išče redovna oseba v samostanu, da bi storila svojo voljo, je podobna ptici v kletki, ki je sè vsem oskerbljena, pa venderle noče biti zadovoljna z nobeno rečjo. Mogla bi jesti in piti, in peti in delati si kratek čas. Pa je nespametna. Hotela bi iz kletke. Skače torej gori in dolu, in hoče z glavo skozi ograjo svoje ječe. Mejem jo pa zapazi mačka, in v hipu jo zgrabi za glavo in vmori jo. — Ali umete to zgodbo? Redovniki in redovnice so tudi lepi ptiči, postavljeni v kletko sv. vere. Njih edino opravilo bi moralo biti, Bogu slavo prepevati in izverševati pokorščino. Ali neketerim mej njimi manjka zdravega uma. Hoteli bi delati po svoji glavi, itd. Ponižnost nas reši iz oblasti satanove. To dokazuje Bernardin na dveh dogodbah, ki so jih zapisali stari puščavniki. V eni pelje oče obsedeno hčer k nekemu svetemu puščavniku. Hudič se posluži roke hčérine in da puščavniku krepko zaušnico. Puščavnik berž nastavi še drugo lice. Tolika ponižnost je zadostovala, da je pobegnil hudič in zapustil dekle. V drugi zgodbi izpove hudič po obsedencu, da se ne boji na čednostih bogatega meniha, kateremu pa manjka ponižnost.

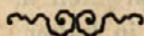
Glejte, ljube moje sestre, vrednost te lepe čednosti. Ona podi hudiče v beg in ob enem vodi k Bogu, k angeljem in svetnikom, ki postanejo prijatelji in zaščitniki naši; je kaker, da bi začertali velik krog in kaker da bi ve iz pike v sredi

proti krogu na tisoče žarkov pošiljale. Ta krog je Bog; žarki so verste angeljev in svetnikov. Vsi obdajajo to majhino neznatno piko, ki je duša, ki se v ponižnosti do nič zmanjša.

Tu je vskliknil Bernardin: O ljube moje sestre, keder se domislim na svoje življenje in na življenje svetnikov, sem kakor pobit od žalosti. Zdi se mi, da sem pošasten posvetnjak, brez nobene čednosti, prazen nič v primeri ž njimi.

In nato priporoča, da le Bogu pripisujmo, keder storimo kaj dobrega, in pripoveduje to dogodbico: Zgodilo se mi je, ko sem šel na biro, da sem videl na rokah materinih dete, ki je hotelo vdariti majhinega psička. Ali ni imelo dovolj moči, da bi bilo moglo vzdigniti palico. Tedaj mu poda mati palico v ročico in mu pomaga vdariti žival. Dete se je berž zasmejala. Bilo je srečno in ponosno na svoje junaštvo, ker ni mislilo, da je to le materino delo. Glejte, tako dela Bog po ponižnih dušah. On jim pomaga tepsti sovražnika, ki se verti krog njih brez prenehanja, kakor pes. In zato tudi on zasluži slavo za naše čednosti. Nato pripoveduje še primero o vedru, ki se mora v vodnjak spustiti ter potopiti, da se napolni z vodo. Tedaj se obteži, in treba je moči, da ga vzdigneš iz vodnjaka. Tako se z milostjo napolni ponižna duša, potem pa jo Bog povzdigne in jo stori koristno drugim dušam.

POGOJI. — Neketeri učeniki dele ponižnost v petnajst stopinj, drugi v deset in drugi v pet. Ker ravno nimam dosti časa se bom držal mnenja zadnjih. Na prvi stopinji spoznamo svojo nizkost in božjo visokost. Na drugi bežimo pred častjo. — *Tu pove Bernardin neko šaljivo dogodbico. Neki svetnik je hotel odbiti počesčenje visokih gospodov, kateri so ga prišli obiskat. Zato verže raz sebe poveršno obleko in se začne vmi-vati. Na ta način je dosegel, da so menili, da je nor. To ravno pa je hotel, in veliko svetnikov je storilo prav tako bedaste druge reči, da bi podoben vspah dosegli. Tretja stopinja je junaška poterpežljivost, ki vse preskušnje z ljubeznijo prenaša. Bernardin našteva genljive zgleds. Četerta stopinja je, da se pod-veržeš iz serca mislim in volji drugih. Peta je, da malo ceniš svoja dobra dela in da živiš v vednem strahu, da bi storil kaj, s čemer bi Boga razžalil. Konča pa s tem, da priporoča česčenje Marije, angeljev in svetnikov kot najboljši pripomoček, pridobiti si ta zveličavni strah.*

Kratko letno poročilo „serafske mašne družbe“,

ustanovljene leta 1899, v podporo kapucinskih misijonov.

Bistvena naloga sv. Cerkve je, ako noče nehati biti katoliška, vesoljni svet obsegajoča Cerkev Kristusova, da ima prinesiti luč svete vere vsem narodom na svetu brez razlike. To dolžnost ji je naložil sam njen božji Ustanovitelj Jezus Kristus, ko je zapuščajoč ta svet zbral okolu sebe vso cerkev, 500 učencev in enajst apostolov, in jim dal, ne kak svet, temveč zapoved, svojo zapoved: „Pojdite in učite vse narode in kerščujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha“. In kaker bi jim hotel jasno dopovedati, da ima pravico jim dati to povelje, jim je rekel: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji“.

Tej dolžnosti sv. Cerkve, razširjanja svete vere mej neverniki, so se sè vso vnemo v prvih začetkih kerščanstva posvetili apostoli in učenci Kristusovi. In to delo je sv. Cerkev skerbno nadaljevala skozi vsa stoletja kerščanstva ne pretergoma razpošiljajoč vnete oznanjevalce sv. evangelija paganskim narodom. Komu niso znana imena sv. Avgušтина, apostola Anglov, sv. Patrika, apostola Ircev, sv. Bonifacija, apostola poganskih Germanov, sv. bratov Cirila in Metoda, apostolov slavenskih in sv. Mohorja in Fortunata, katerima se imamo zlasti mi Slovenci zahvaliti za luč svete vere? Pozneje so se tega apostoljskega dela sè vso gorečnostjo priprijeli različni duhovni redovi sv. katoliške Cerkve in mej temi ima častno mesto tudi najmlajša družina prvega reda sv. Frančiška, namreč kapucinski red, ki ga je l. 1526. začel v sluhu svetosti umerli Matej de Bassi in ga je dve leti pozneje tudi cerkveno poterdil papež Klement VII.

Sperva so udje tega reda z mladostnim ognjem in neustrašeno gorečnostjo zastavili svoje moči za verski prepodrod zlasti tistih dežel, po katerih se je začela širiti luteranska kriva vera. Neustrašeno so nastopili kot goreči pridigarji proti tadanjim zmotam ter v kratkem času mnogo zapeljanih zopet pripeljali nazaj v naročje sv. Cerkve. Tako je ta red ob koncu 16. in

začetku 17. stoletja pod vodstvom sv. Lavrencija Brin-diškega, nastopil svojo zmagoslavno pot tudi po naših slovenskih deželah in prinesel novega svežega duha verskega probujenja slovenskemu narodu. Sè svojim siromaštvom in spokornim življenjem ter z versko vnemo, s katero so se ti redovniki posvetili pouku in tolažbi preprostega ljudstva, so močno vplivali na versko življenje tedanje dobe. Boj proti krivoverstvu je bil nekod tako hud, da je tirjal celó žertve življenja. Tako na primer se poroča, da so okoli l. 1635. v Radgoni tri patre tega reda zaradi neustrašenega oznanjevanja sv. katoliške vere nesterpni ogerski kalvinci neusmiljeno umorili in v reko Muro vergli.

Ali začetkom 17. stoletja vidimo, da je ta red že razširil svoje apostoljsko delovanje izvan evropske celine ter začel svoje goreče misijonarje pošiljati mej poganske narode v Azijo, Afriko in Ameriko. Število misijonskih postaj, ketere je v teh delih sveta prevzel, je naraščalo od leta do leta, takó, da je že sredi 18. stoletja, ko je v svojih 62 redovnih pokrajinah štel okoli 26.000 udov, že skoro vsaka teh okrajin oskerbovala eno ali več misijonskih naselbin mej pogani. Takó na primer je sedanja štajersko-ilirska kapucinska provincija, ki ima svoje samostane po naših slovenskih deželah, imela že koncem 17. stoletja svoje misijonarje v kraljestvu Kongo v vzhodni Afriki, kjer je mej drugimi skozi dolgo versto let neumorno deloval kot misijonar o. Anton Zucchelli iz Gradiške († 1716). Leta 1752. se je ustanovila v Moskvi, tedanjem glavnem mestu obširnega ruskega cesarstva, misijonska prefektura, in za prvega misijonskega prefekta je bil odločen Ljubljčan, v sluhu svetosti umerli o. Fabijan († 1739); poleg njega sta misijonarila ondu mej razkolnimi Rusi Hervat o. Rafael iz Novega grada, ki je pa že l. 1737 umerl v Moskvi, in Slovenec o. Žiga iz Celovca († 1762). Verhu tega je imenovana provincija oskerbovala misijon v Gruziji (Georgiji) ob Kašpijskem morju, kjer je mej drugimi kot misijonar neumorno deloval štajerski Slovenec o. Friderik iz Ivntka (Eibiswald), ki je l. 1770. umerl kot žrtev kuge na svoji misijonski postaji Akalcike. Za njim je ondi deloval kot misijonski prefekt skozi 10 let o. Dominik iz Tersta, ki pa je na svojem povratku v domovino umerl v Peri pri Cari-

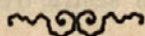
gradu (1781). Njemu je seldil kot apostoljski misijonar v Gruziji (Georgiji), goriški Slovenec o. Avrelij Zanutič iz Gorice, ki je skozi 20 let neumorno deloval za blagor neumerjočih duš v mestu Tiflis. Poleg tega je ta redovna pokrajina pošiljala v tem času svoje misijonarje tudi v Ameriko zlasti v Brazilijo.

Ko so pa proti koncu 18. stoletja vsled cerkvi in redovom sovražnega duha kar po versti bili odpravljeni mnogi samostani tega reda in ker se je tudi število redovnikov zmanjšalo, je umevno, da so tudi misijoni v tujini britko jeli čutiti ta udarec; primanjkovati jim je jelo delavcev. Toda, hvala Bogu! v zadnjih desetletjih se je zopet dvignilo število samostanov in redovnikov in ž njim je prisijala boljša nada tudi kapucinskim misijonom mej poganskimi narodi.

Ker utegne mariskomu neznano biti, kako uspešno sedaj dela kapucinski red po svojih misijonarjih za zveličanje duš, podamo tu nekaj številek:

Leta 1886. je imel ta red 23 jako obširnih misijonskih okrožij ali distriktov, v katerih je delalo 454 misijonarjev; do leta 1908. je število misijonarjev kapucinov mašnikov poskočilo že na 914, njim je pri poučevanju nevernikov pomagalo čez 260 bratov lajikov in čez 1300 redovnic. Preteklo leto je kapucinski red zopet 51 udov odposlal na različne svoje misijonske postaje. Svojih misijonskih postaj ima sedaj kapucinski red v vseh petih delih sveta 313, razdeljene so na 8 apostoljskih vikarijatov, 7 apostoljskih prefektur in 21 misijonskih distriktov ali okrožij, po katerih biva 1,098.700 katoličanov. Mej tem pa je v teh deželah še nad 120 milijonov poganov, razkolnikov in krivovercev, ki jim še ni prisijala luč sv. vere, da si so preteklo leto (1909) samo kapucinski misijonarji nič manj kot 42.111 osebam podelili zakrament sv. kersta. Poleg tega oskerbuje kapucinski red v teh misijonskih krajih 54 večih bolnišnic, 541 šol z 29.251 učenci, nadalje 43 višjih kolegijev in seminarjev (gimnazijev, duh. semenišč itd.) z 2547 gojenci in 88 sirotišč, v katerih je 3656 vbogih sirot sè vsem popolnoma preskerbljenih. Te številke pač jasno dokazujejo, s koliko vnemo in požertvovavnostjo dela kapucinski red mej poganskimi narodi za razširjenje sv. vere in izveličanje neumerjočih duš.

(Konec prih.)

Za naš prvi red!

P. C. N.

Pred devetimi leti, v svojem XVIII. tečaju, je prineslo „Cvetje“ daljši spisec pod naslovom „Na Sv. Gori“. Tedaj je namreč po dolгих 115 letih kranjska frančiškanska okrajina zopet nazaj dobila najimenitniše svetišče Matere Božje, ki je na naših slovenskih tleh, Sv. Goro pri Gorici. S tem svetiščem se je prevzelo nekako splošno duhovno pastirstvo za vse naše slovenske in druge sosedne dežele. Ne le z Goriškega se namreč zatekajo verni tako slovenskega kakor italijanskega ali furlanskega jezika k Materi Božji na Sv. Goro, tudi iz Tersta, iz Istre, s Kranjskega, Koroškega in nekoliko celo s Štajerskega se zbirajo gori pobožni romarji. Po pravici se je reklo pa v omenjenem tečaju „Cvetja“ na str. 325:

„Vprašanje je zdaj, ali bo mogla naša okrajina te prevzete velike in ne lahke dolžnosti tudi zverševati, kaker se od nje pričakuje? Ali bo imela vedno zadosti gorečih pridigarjev, zadosti pridnih spovednikov, sploh zadosti dobrih redovnikov? Kje je človek, ki bi nam mogel to zagotoviti? Zagotoviti dan današnji, ko mladina v šolah malo ali ničesar ne sliši, kar bi jo moglo vneti za tako vzvišen poklic, mnogo pa, kar lahko odverne tudi takega, ki bi bil po božjem navdihovanju pripravljen svoje življenje in vse, kar ima, ali bi mogel kedaj imeti, žertvovati Bogu za svoj narod“.

Spisec, kjer stoje te besede, je prišel v roke ko dijaku tudi meni, ki zdaj to pišem, in vnel me je, da sem kar gorel za novicijat. In vstopil sem in našel srečo in zadovoljnost. Prepričan sem pa, da je tudi zdaj na naših gimnazijah več ali manj učencev, ki so poklicani, kaker sem bil jaz, v red sv. Frančiška. Saj ni mogoče misliti, da bi v katoliškem narodu manjkalo poklicev, ki so k napredku in razvetu katoliškega življenja potrebni. Pokliče pa Bog seveda, koger sam hoče, od koder hoče in kaker hoče. Vender se v ta namen tudi ljudi poslužuje in hoče celo, da ga prosimo za to. „Prositate gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev“, je rekel naš Gospod (Luk. 10, 2), in komu naj veljajo te besede, če ne prav posebno Vam, dragi bratje in sestre tretjega reda sv. Frančiška?

Naš prvi red more le iz dobrega katoliškega ljudstva rasti dober in krepak, zlasti iz mej vas tretjerednikov in po vašem trudu. Naša žetev je čedalje večja, ne le v domači deželi, kjer se nam je ponudilo zopet eno najmenitnejših Marijinih svetišč (glej prejšnji zvezek, str. 161), temuč tudi v drugih delih sveta, v Afriki, v Ameriki, v daljnji Aziji. Če hočemo, da naš slovenski narod ne bo zadnji in zastonj na svetu, skerbimo torej in skerbite zlasti Vi, tretjeredniki, da nam pridobite zadostno in pray obilno število delavcev.

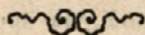
Ako imate ali poznate dobrega in primerno nadarjenega mladeniča, učenca v latinskih šolah, in imate priliko govoriti z njim o vzvišenem stanu, ki si ga hoče izvoliti, ne zamolčite mu svojih serčnih želja. Za sv. Frančiška se dandanašnji navdušuje tako rekoč cel svet. Ne le katoliška cerkev ga časti, tudi dobri krivoverci se mu vklanajo ter posnemajo njegove vstanove. Anglikanci na Angleškem so vpeljali nekak tretji red po mnogih svojih župah in se hvalijo, koliko jim koristi. Kaj se je zgodilo v Ameriki, morete brati v sledečem spisu v pričujočem zvezku „Cvetja“. In naša katoliška slovenska mladina naj bi se za sv. Frančiška in njegov red ne dala ogreti? Tega ne moremo misliti; preslabo znamenje bi bilo!

Storite torej, dragi bratje in sestre tretjeredniki in tretjerednice, kar je v vaši moči, da spodbudite in pridobite mladeniče, ki jih spoznate za dobre in sposobne, da dosežejo mašništvo v 1. redu sv. Frančiška. Ravno zdaj po sklepu šolskega leta bi bil pravi čas, da se oglasijo. Sprejemajo se učenci, ki so zveršili z dobrim vspehom vsaj 4. gimnazijski razred. Leto poskušnje (novicijat) imajo prebiti v zdaj za to odločenem samostanu v Brežicah na Štajerskem. Zveršivši to leto pridejo mladi redovniki kleriki na Kostanjevico, da dokončajo gimnazijske nauke, in na to v domače bogoslovje v Kamniku, kjer sta prva dva letnika tega znanstva, potem na javno bogoslovno učilišče v Ljubljano ali Maribor. Po tretjem letu bogoslovja more mladi redovnik zapeti svojo novo mašo; po četrtem letu nastopi svojo službo, razen, ako ga pošljejo kam na vseučilišče, da se v enem ali drugem znanstvu, ko prihodnji gimnazijski ali bogoslovni učitelj še više izobrazi. Za katero koli službo pa ga odločijo predstojniki, povsod bo imel obilo priložnosti mnogo dobrega storiti Bogu na čast, katoliški cer-

kvi in svojemu narodu v korist in sam sebi v zasluženje za večnost.

Ali ne le gimnazijski učenci se sprejemajo v prvi red sv. Frančiška; ravno tako dobro došli so tudi drugi pobožni mladeniči, ki so se učili kakeršnega si bodi koristnega dela. Zlasti so potrebni v samostanih krojači, črevljarji, kuharji, vertnarji, mizarji, cerkovniki, orglavci, knjigovezi itd. Tudi oni store veliko dobro delo, ako se odločijo po evangelijskih svetih v pokorščini, vboštvu in čistosti Bogu posvetiti svoje življenje. Po obljubi zveličarjevi (Mark. 10, 30) bodo prejeli že „zdaj v tem času stokrat toliko“ kaker so zapustili, „hiše in brate in sestre in matere in sinove in njive — s preganjanji, in na onem svetu večno življenje“. — Velika obljuba, kaj ne? — in vender se izpolnjuje v redovnem življenju, ako je, kakeršno ima biti, ne le po duhu, temuč nekako celo v besednem pomenu. Zato se v dobrih redovnih družinah po pravici in iz serca more peti s kraljem Davidom: „Glejte, kako dobro in prijetno je, ako bratje vkup prebivajo. . . . Tja pošilja Gospod blagoslov in življenje na veke“. (Ps. 132.)

Zato, mladeniči slovenski, „odločite se prosto, samo klica božjega nikar ne preslišite!“ („Cv.“ XVIII. str. 330.)

Nova redovna družina sv. Frančiška.

P. H. B.

Nedaleč od Njujorka, ob reki Hedsen, se vzdiguje prijazen hrib, „gora sprave“ *) imenovan. Ob vznožju in na verhu stoji dvoje še novih hiš, z obzidanimi verti, prava podoba samostanov. To ste tudi! Na verhu je samostan za moške, spodaj za ženske. Obe redovni družini ste znani pod skupnim imenom

*) Ali je ta prestava opravičena, ne morem terditi. V francoskem poročilu, ki je imam pred seboj, stoji „mont de la Réparation“. Kratko bi se reklo „Kalvarija“, ker so na hribu postaje sv. križevega pota. Enako sem prevel „société de la Réparation“, „družba sprave“; ker se sklada tudi z imenom družbe, torej ni nemogoče, da se strinja z mislijo vstanovnika.

„družba sprave“. Obe ste bile pred letom še v anglikanski cerkvi, *) četudi po duhu že katoliški.

Po resnici in miru koperneča serca so gnala njijune ude za samostansko obzidje. V svoji cerkvi niso našli ne enega ne drugega. Prepričani, da so v zmoti, so si izvolili plemeniti namen: v samoti sebi in drugim ugladiti pot do Rima, od ketelega so bili predniki sè silo odtergani. V svoji veliki gorečnosti so upali pospešiti zaželjeni trenutek, ko bodo skupno z drugimi, ki imajo dobro voljo, zapustili mačeho in se vernili k materi nazaj. V raševi halji asiškega vbožca, ki so si ga zbrali za svoj vzor, so skoraj deset let vstrajno in vneto delali na to, z molitvijo, zgledom, peresom. Ko so spoznali, da je skupno združenje še daleč, njih je pa tako žejalo po spoznani resnici, se niso več vstavljali milosti. Dne 30. vinotoka preteklega leta, so se z neketerimi drugimi vsi srečni vernili v naročje sv. cerkve.

Gotovo bodo naši tretjeredniki radi poslušali, če jim kaj več povem o teh novih sinovih in hčerah sv. Frančiška; tembolj, ker je tudi nekaj tretjerednikov vmes.

Vstanovnik in duša te nove frančiškanske družbe, je prejšni anglikanski duhovnik ritualist, **) Vatsen, sedanji P. Pavelj Jakob Franc, ali krajše P. Pavelj.

P. Pavelj je bil rojen 16. prosinca 1863. v Millingtenu dežele Mereland. Z dvaindvajsetim letom je postal duhovnik in bil nastavljen pri Sv. Janezu v Kingstenu na Njujorškem. V desetih letih tamkajšnjega delovanja, je postala njegova župnija najbolj ritualistiška v celi njujorški deržavici. Radi tega je moral marisketero britko požreti. Očitali so mu, da škili proti Rimu, da bi ljudstvo zopet rad v sužnost spravil.

*) Anglikanska cerkev je cerkev združene angleške deržave. Pohotni kralj Henrik VIII. jo je l. 1534. odtergal od Rima in pehnil v razkol. Pod Edvardom IV. je 1552. oziroma že 1549. zašla v krivoverstvo. Danes je, kaker vse druge, ki niso zidane na skalo, raztergana ko ciganova suknja.

**) Ritualisti, ali po naše obredniki, so veja anglikanske cerkve. Ker se jim je anglikansko bogoslužje premertvo in presuho zdelo, so vpeljali naše katoliške obrede, odtod njih ime. Ni šlo brez boja, pa je le šlo. Zdaj imajo skoraj vse kaker mi: mašo, spoved, druge pobožnosti, kaker procesije, s križem in zastavami, molitve za mrtve. Tudi redovništvo se zelo razvija. Mnogim je ritualizem pot v sv. katoliško cerkev, mnoge pa tudi poterjuje v zmoti, češ, saj smo enaki.

L. 1895. je zapustil svoje mesto in šel v zahodnje kraje Združenih držav. Tam je vstanovil družbo anglikanskih misijonarjev, ter živel z njimi zderžno, samostansko življenje. To je bil prvi korak k poznejši vstanovitvi „družbe sprave“. Po treh letih se je vernil nazaj v svojo škofijo.

Mejtem se je bil seznanil se sv. Frančiškom in njegovimi redovnimi vstanovitvami. Mikavna podoba sv. serafinskega očeta, mu ni šla spred oči. Čembolj in čem globlje se je zamislil v njegovo življenje, tem lepše, prikupljiviše, vzvišeniše se mu je zdelo. Pri tem je pa tudi vedno bolj dozoreval v njem sklep, da ga hoče po svoji moči posnemati.

V malem serpanu l. 1900, najdemo bivšega pastora Vatsena kot P. Pavla v frančiškanski halji na „hribu sprave“. Dne 27. imenovanega meseca in leta, je napravil v pričujočnosti njujorškega anglikanskega škofa Poterja tri redovne obljube na podlagi vodila sv. Frančiška.

Ni dolgo ostal sam. Isto hrepenenje, kaker njega, je pri gnalo še druge v samoto, moške in ženske. Tem je, kaker povedano, ob vznožju hriba poskerbel za stanovanje. Ob času spreobrnitve 30. vinotoka 1909, je njegov prvi red štel dvanajst udov, drugi šest, za tretjega ni povedano število.

Življenje so vredili čisto po samostansko, po frančiškansko. Delo za se in za druge se je verstilo in se še. Poglejmo, kako so skerbili in skerbe za se, kako za druge. Prvo nam najboljše pove dnevni red. Naj ga navedem:

Ob $5\frac{1}{2}$ vstati; ob 6. angeljevo pozdravljenje in prva duhovna ura; ob $6\frac{1}{4}$ premišljevanje; ob $7\frac{1}{4}$ maša; *) ob $8\frac{1}{4}$ zajterk; ob $9\frac{1}{2}$ tretja duhovna ura; do $10\frac{1}{2}$ molčanje; ob 12 angeljevo pozdravljenje; šesta in deveta duhovna ura; $12\frac{3}{4}$ kosilo; 2 razvedrilo; $2\frac{1}{2}$ molčanje, ob sredah in petkih litanije; $5\frac{1}{2}$ večernice; ob 6. angelovo pozdravljenje; ob $6\frac{1}{4}$ večerja in nato razvedrilo; ob 8. sklepna molitev; ob $9\frac{3}{4}$ zopet kratka molitev in nato gredo počivat.

Človek bi mislil, da pri takem redu ni mogoče, da bi mnogo za druge delali. Pa ni tako! Dan na dan so bili in so

*) To ni bila naša sv. maša, četudi so morda po zmoti tako mislili. Anglikanska cerkev sploh nima veljavno posvečene duhovščine, ker nima veljavno posvečenih škofov. To vprašanje, ali so ali niso veljavno posvečeni se je dolgo prereševalo, dokler ga niso rajni sv. oče Leon XIII. l. 1896. končno rešili z ne.

še oblegani od raznih obiskovavcev. Koliko sestradanih njujorških delavcev je že pri njih našlo pomoč in rešitev. Večkrat kaker lačne vrane oblegajo samostan. P. Pavelj je njih oče. Za vsacega, naj bo še tako razcapan in ves živ golazni, ima prijazno besedo. Mejem ko jim samostanski bratje obleko in črevlje kerpajo in popravljajo, jih on skuša na notranje prenoviti. Za tiste, ki so po nesreči prišli ob delo, posreduje, če more, ali jim daje dobre svete, kam naj se obernejo. Potepuhom skuša vcepiti zopet veselje do dela.

Glavni cilj mu je pa bil in je, vse storiti, za združitev anglikanske cerkve z Rimom. V tem tekmujejo že nekaj let ti novi sinovi in hčere sv. Frančiška mej seboj. Vstanovili so dva časopisa, ki mesečno izhajata; enega izdajajo redovniki, enega redovnice.

„Svetiljka“, — tako se imenuje list, ki ga urejuje p. Pavelj — že sedem let razganja temo anglikanizma in dela pot do Rima. Pod geslom: „Naj bodo vsi eno“. Jan. 17. 21, je odstranila že mariskak predsodek, poslala že mariskak žarek boljšega spoznanja v dvoječa, pa resnici dostopna serca. Seveda tudi tisti, ki nočejo o združenju nič vedeti, niso molčali in ne molče. Marisketero morajo p. Pavelj in njegovi bratje slišati, napadov in podtikanj ne manjka; toda oni delajo pogumno dalje.

Redovnice si ze vso vnemo prizadevajo priboriti prebl. D. Mariji tudi mej anglikani, zasluženost čast in češčenje. Že šesto leto pošiljajo mej nje „Rožne liste iz verta naše ljube Gospe; *)“ lep, z ljubeznijo in navdušenjem pisan listič.

Bog ni odlašal plačila za to res prav apostoljsko delo. Od milosti gnan je začel p. Pavelj resno prevdarjati, kako bi se mogla prej ko mogoče cela njegova družba zediniti s sv. katoliško cerkvijo. Le ena misel ga je martrala; kaj če bo morala po prestopu razpasti! Tako bi bilo vničeno delo, ki je je rodila ljubezen do v temi tavajočih bratov, delo, o katerem je bil živo prepričan, da se bo svoj čas bogato obrestovalo.

Z zaupanjem se je obernal do apostoljskega pooblaščenca za Združene države, preč. g. Falkonija, frančiškana. Prosil ga je, naj posreduje pri sv. očetu, da se mu obe želji spolnite, da

*) Ime je menda dal p. Pavelj po krasni samostanski kapelici posvečeni „ljubi Gospej angeljski“.

bo družba sprejeta v sv. katoliško cerkev in da bo smela še nadalje obstati. Sv. oče so v pismu na g. Falkonija radi uslišali obe prošnji. Tako je bil odstranjen zadnji pomislek. P. Pavelj je takoj storil vse potrebno za prestop. Župnik Hailand-Faljski, o. Hiffe je bil pooblaščen, da jih pripravi.

Dne 30. vinotoka 1909, kaker že omenjeno, je sv. mati katoliška cerkev objela in stisnila v naročje, te po nesreči zgubljene sinove in hčere. Slovesnost je izveršil po poverjenju njujorškega nadškofa, preč. g. Honroi, generalni vikarij škofije Ogdenburg. Azistirala sta mu frančiškan p. Paškalj Robinson, znan pisatelj, in bližnji župnik Hlod-Spring-ski, Patrik Dren. Redovniki in redovnice, ter nekaj tretjerednikov, je radostno položilo v roke škofovega namestnika katoliško veroizpoved. Saj so bili o njeni resničnosti že dolgo prej prepričani. Le eno jih je bolelo, da se to ni zgodilo v večjem številu.

Naslednji številki „Svetiljke“ in „Rožnih listov“, so se z besedami, polnimi hvaležnosti, spominjale pomeniljivega dne. „Rožni listi“, ki so izšli v slavnostni obliki, pišejo:

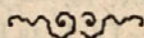
„Sestre žele pokazati svojo najglobokejšo hvaležnost Bogu, naši ljubi Gospej, sv. Jožefu in svojemu očetu sv. Frančišku, za neizrekljivo in neprecenljivo dobroto, da so bile kot družba sprejete v naročje stare cerkve, svoje matere, ki jo že dolgo ljubijo. Še tako dolgo življenje dela in žertev bi nigdar ne moglo zadostovati, da bi plačale svoj dolg hvaležnosti nasproti sv. očetu in svojim neposrednim cerkvenim predstojnikom za nad vse blagohotno in priserčno pozornost, ki jim jo obračajo“.

Na drugem mestu pravijo: „Naše življenje, naš dnevni red, je isti, kaker prej; naš vzor se ni spremenil; toda upanje, da ga bomo vresničile, je mnogo večje. Saj je rimska cerkev ljubega mati svojih otrok, zelo rodovitna terta, in sinovi te blage matere so okrog njene mize, kaker vedno zeleneče oljike“.

P. Pavelj že gleda v duhu, kako se razhajajo njegovi namnoženi sinovi na vse strani mej svoje brate, preganjat pošasti predsodkov. Že zdaj se jih je leto za letom lepo število vračalo iz anglikanske v katoliško cerkev. Odslej se bo to gotovo še v večem številu godilo, ker je Gospod poslal goreče delavce v svoj vinograd.

Vse tri frančiškanske družine se radujejo rojstva te nove sestre. Radujejo se posebno zdaj, ko politiki tako radi govore

o preživelih starih redovih. Ona jim je najboljši dejanski odgovor. Nova je sicer, toda njen duh je Frančiškov, ki živi v njegovih vstanovah in bo živel, ker je duh sv. evangelija. Politika se spreminja, evangelij in kar je na njem zidano ostane. Prav je storil p. Pavelj, da je šel k sv. Frančišku v šolo, mesto k politikom. Svoj čas bo lahko govoril o trajnih zmagah in ne o porazih in polomih.

Iz Lazov pri Planini.

Sprejmite, dragi bratje in sestre, kratko poročilo o III. redu tudi iz našega kraja. V naši Planinski župniji nas je sedaj doma živečih 16 udov tretjega reda sv. Frančiška, 6 moških in 10 ženskih. Sprejetih nas je bilo nekaj v cirkniški, nekaj v bližnji studenski skupščini. Žal, da k mesečnim shodom v Cirknico ali v Studeno iz raznih vzrokov navadno ne moremo prihajati. Na „Cvetje“ nas je le troje naročenih, en moški in dve ženski, in ga tudi beremo. Večina jih „Cvetja“ ne bere, nekateri ne znajo, drugi nočejo. In tako jim III. red ne more dosti koristiti, ker ga premalo poznajo. Vender se mora reči resnici na ljubo, da so pri vsem tem dobri katoliški kristijani; radi se vdeležujejo molitevne ure pred najsvetejšim in pogostoma prejemajo svete zakramente; prvi so, kjer je kaj storiti v čast Božjo in zveličanje duš. Ne moremo pa zamolčati, kako vsi želimo, da bi se ustanovila skupščina III. reda v domači župniji, ker bi jih potem lahko še mnogo pridobili. Saj bi morali zlasti zdaj, ko so podelili sveti oče Pij X. tretjemu redu vse duhovne dobrote in milosti, ki jih imata 1. in 2. red sv. Frančiška, vsi dobri katoliški kristijani z največim veseljem pristopati h 3. redu. Ko bomo imeli doma svojo skupščino, gotovo bo tudi pri nas rastlo število in čim več nas bo, tem več poguma bodo tudi drugi dobili, da pojdejo za nami. Tako bomo eden drugemu podajali roke in se združenimi močmi bomo krepko hodili po ozki in ternjevi poti, ki pelje k Jezusu in Mariji in sv. Frančišku gori v sveta nebesa. Serčno pozdravljenje vsem ljubim bratom in sestram, vsem vernim otrokom sv. Frančiška.

Franc Kolar,
tretjerednik v Lazih pri Planini.

Iz mariborske skupščine III. reda sv. Frančiška.

(Dalje).

Jarenina. I. Jožef Čížek, dekan. — II. Ignacij Supanič, veleposestnik v Vajgnu štev. 16. — III. Franc Denko, kmet v Vukovskem dolu štev. 39. — IV. 1. za Pesnico, Kanižo in Poličko: Alojzij Kos, posestnikov sin v Kaniži štev. 2. — 2. za Jarenino in Vukovsko: Rajmund Ferline, km. sin v Vukovskem verhu štev. 39. — II. Julijana Supanič, veleposestnica v Vajgnu štev. 16. — III. Elizabeta Ledinek, km. hči v Poličkem verhu štev. 15. — IV. 1. za Jerenino: Terezija Lorbek, km. hči v Vajgnu štev. 7. — 2. za Pesnico in Kanižo: Terezija Herič, km. hči v Gačniku štev. 58. — 3. za Poličko: Terezija Šauperl, dninarica v Poličkem verhu štev. 7. — 4. za Vukovsko: Verona Simič, šivilja v Vukovskem verhu štev. 13.

Slivnica pri Mariboru. I. Franc Hirti, župnik. — II. Franc Pišek, kmet, državni in deželni poslanec, župan v Hotinji vesi št. 9. — III. Jakob Falež, kmet in cerkveni ključar v Orehovi vesi h. št. 33. — IV. 1. za Rače, Orehovo- in Hotinjo ves: Franc Janžič, kmet v Račah h. št. 54. — 2. za Brezule, Podovo, Braunschweig: Anton Mlakar, kmet in cerkveni ključar v Brezulah h. št. 13. — 3. za Slivniško in Rančko občino: Anton Šunko, posestnik v Radiselu h. št. 57. — II. Ivana Kolman, kmetica v Slivnici h. št. 42. — III. Ivana Bregar, šivilja v Račah št. 31. — IV. 1. za Slivnico in Čuto: Marija Ledinek, kmetiška hči v Čreti h. št. 31. — 2. za Radisel: Rozalija Frangež, posestnica v Radiselu št. 70. — 3. za Rače: Ana Janžič, kmetica v Račah št. 54. — 4. za Podovo, Brezule in Braunschweig: Neža Gassenburger, kmetica v Podovi h. št. 35. — 5. za Dobrovce, Skoke: Marija Gstaltner, kmetiška hči v Dobrovcah h. št. 29. — 6. za Orehovo- in Hotinjo ves: Neža Falež, kmetiška hči v Orehovi vesi h. št. 33. — 7. za Ranče, Pohorje, Polano: Ana Stern, kmetica v Šesdobah h. št. 32.

Sv. Križ pri Mariboru. I. Anton Kocbek, žup. — II. Jakob Sternad, kmet in cerkveni ključar pri Sv. Križu št. 6. — III. Janez Čepe, posestnik pri Sv. Križu št. 10. — IV. 1. za Sv.

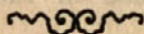
Križ: Filip Galunder, kmet pri Sv. Križu št. 33. — 2. za Sleme: Anton Hauptman, na Slemenu št. 22. — 3. za Šober in Kozjak: Anton Klampfer, cerkovnik. — II. Marija Sternad, kmetica pri Sv. Križu št. 6. — III. Terezija Lešnik, šivilja in posestnica pri Sv. Križu št. 58. — IV. 1. za Sv. Križ: Cecilija Čepe, posestnica pri Sv. Križu št. 10. — 2. za Sleme: Elizabeta Harih, kmetiška hči na Slemenu št. 20. — 3. za Šober in Kozjak: Marija Hojnik, gостаčinja na Šobru, št. 13.

Sv. Ožbalt ob Dravi: I. Andrej Bračič, župnik. — II. Leopold Peršon, posestnikov sin v Vurmatu h. št. 35. — III. Franc Vraber, posestnik v Spodnji Kapli h. št. 113. — IV. (oskerbujeta predstojnik za Vurmat, namestnik za Sv. Ožbalt, Javnek in Kaplo.) — II. Terezija Homer, posestnica-vdova v Vurmatu h. št. 67. — III. Marija Križnik, kuharica pri Sv. Ožbaltu h. št. 1. — IV. 1. za Sv. Ožbalt in Javnek: Antonija Pupacher, km. hči pri Sv. Ožbaltu h. št. 36. — 2. za Vurmat: Urša Pušnik, tesarjeva žena v Vurmatu h. št. 67. — 3. za Kaplo: Apolonija Kašman, km. hči v Zgornji Kapli h. št. 32.

Vuzenica. I. Jožef Jurčič, dekan. — II. Miha Kogelnik, kmet pri Sv. Vidu št. 49. — III. Pavel Salletzl, posestnik v Vuzenici št. 51. — IV. 1. za Vuzenico: namestnik. — 2. za Sv. Vid: predstojnik. — 3. za Sv. Janž in Dravče: Miha Plemen, km. sin pri Sv. Janžu št. 4. — 4. za Sv. Primož: Alojzij Robnik, kočljár pri Sv. Primožu št. 82. — II. Cecilija Spenger, šivilja v Vuzenici št. 6. — III. Marija Valenti, km. hči pri Sv. Vidu št. 61. — IV. 1. za Vuzenico: Marija Ladlněk, mizarjeva žena v Vuzenici št. 31. — 2. za Sv. Vid: Jozefa Novak, posestnikova hči pri Sv. Vidu št. 42. — 3. za Sv. Janž in Dravče: Rozalija Smodej, delavčeva žena pri Sv. Janžu št. 37. — 4. za Sv. Primož: Marija Krajnc, najemnica pri Sv. Primožu št. 12.

Fram. I. Frančišek Muršič, župnik. — Jakob Kerle, zidar v Morji. — III. Franc Razboršek, viničar v Framu. — IV. Matjež Blažič, sodar v Morji. — II. Cecilija Capl, šivilja v Morji. — III. Lucija Kotnik, kmetica v Framu. — IV. 1. za Fram: Neža Bezjak, mlinarjeva hči. — 2. za Ješenco: Jozefa Marčič, posestnica. — 3. za Morje: Marija Blažič, posestnica. — 4. za Loko: Julia Rotard, kmetiška hči. — 5. za Planico: Marija Lešnik, kmetiška hči.

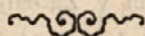
(Konec prih.)

Nova knjižica.

O. Julij Lintelo, D. J.: **Staršem in vzgojiteljem!** Navajajte otroke, da bodo hodili pogostoma k sv. obhajilu. 1910. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — Knjižica obsega 44 strani v majhni obliki. Cena ji je 25 vin. pri naročilih na 10 ali več izvodov po 20 vin.

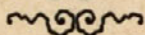
Sv. oče papež Pij X. žele, naj bi katoliški kristjani kolikor mogoče večkrat, kjer imajo priliko, celo vsaki dan prejemali zakrament presvetega Rešnjega Telesa. Zlasti za mladino si gotovo ne moremo misliti boljšega pripomočka, da se ohrani verna in čista, kaker ravno pogosto in če mogoče vsakdanje sveto obhajilo, samo da se prejemlje s pravim namenom. Starši naj ga torej svojim otrokom ne branijo, temuč primerno, seveda brez kake sile, priporočajo. Kaj več o tem morejo izvedeti iz pričujoče knjižice, ki je želeli, da se v kolikor mogoče veliki množini razširi mej naše verno ljudstvo.

Priporočilo v molitev.

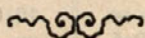
V pobožno molitev se priporočajo: rajni prečastiti gospod Tomaž Potočnik, župnik na Breznici, ki je z veliko vnemo vodil III. red v svoji župi in se zelo trudil za dušni blagor in napredek svojih vernih župljanov; rajna Barbara (Marija) Zupančič, tretjerednica gorjanske skupščine.

Dalje se priporočajo v pobožno molitev: tretjerednica Uršula Stanonik v svoji hudi bolezni in drugih velikih dušnih in telesnih britkosti; Katarina Vošnjak v Visolah pri Slov. Bistrici hudo bolna na 4 težkih boleznih; H. K. na Igu, da bi se neka obravnava dobro zveršila; priporoča tudi dve bolni osebi za ljubo zdravje in dve drugi pijačevanju vdani za poboljšanje; neka žena od Nove Štife priporoča svoje bolne otročiče v dober namen; neka družbenka Marijina v več dobrih namenov in za srečno zadnjo uro; neki tretjerednik iz Ljubljane priporoča neko osebo Č. M. za dušni mir; A. B. neko osebo, da bi mogla dobiti dobrega in kerščanskega gospodarja; F. K. da bi ga Bog potolažil v britkosti in žalosti za dvema vmerlimah hčerama.

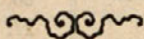
Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: A. M. in P. D. za mnogo prejetih milosti, dušnih in telesnih; A. B. za milost, katero je prosil, in še več; F. K. za ozdravljenje nevarno bolne žene; F. O. ki je bil popolnoma oslepil in je bil po operaciji na očeh zdravnik že zgubil upanje na ozdravljenje, da je, ko se je obrnil z devetdnevnic do nebeških pomočnikov z obljubo objavljenja v „Cvetju“, ako ozdravi, šesti dan devetdnevnic v resnici zopet spregledal; neki tretjerednik kamniške skupščine sv. Valentinu.

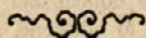
Za sirotišnico in kapelo šolskih sester v Mostaru

so nadalje darovali: I. Leitgeb v Ljubljani: 3 K; Leni Krivic v Šiški pri Ljubljani: 3 K; po „Glasniku najsv. Src“: 1 K 60 h; po „Bogoljubu“: 8 K; pč. g. Jager v Ptuj: 2 K; g. A. Colnarič v Ptuj: 2 K 40 h; g. M. Ozmec pri Sv. Lovrencu na Štaj.: 3 K; neimenovan: 30 K; N. N. Imman Hohenzollern: 10 K; N. N.: 6 K. —*)

Za kitajski misijon

so nadalje darovali v Kamniku: Marijana Skočir (za odkup deklice): 20 K; Katarina Rozman: 10 K; Marija Kromar: 22 K; Tomaž Šarc (za odkup dečka, Tomaža): 30, za odkup deklice: 20 K; neimenovana: (za odkup dečka) 30 K; neimenovana: 2 K; neimenovana: 4 K; Neža Čadež: 40 K; neimenovana: 5 K; neimenovana: 1 K; Matija Kobav iz Nemškega Rovta pri Boh. Bistrici (za odkup dečka, Matija): 30 K.

*) O najnovejši naselbini šolskih sester III. reda v Hercegovini primeri, kar je povedano spred na str. 200 in 201 v opazki pod čerto. Priporočamo jih tudi v nadaljno podporo. Katoličani v Hercegovini so jako vbožni, pa vredni pomoči.

Rimsko - frančiškanski koledar za leto 1910.

Mesec julij ali mali serpan.

1. petek : osmina rojstva sv. Janaza Kerstnika.
2. sobota : obiskanje bl. dev. Marije. **V. O.**

3. **nedelja**, 7. po bink. : presv. Reš. Kri ; sv. Julijana, dev.
4. ponedeljek : sv. Antonin, šk,
5. torek : sv. Cirilj in Metod, šk,
6. sredo : osmina sv. Petra in Pavla.
7. četrtek : sv. Lovrenec Brindiški, sp. 1. r. (kap.). **P. O.**
8. petek : sv. Elizabeta Portugaljska, vd. 3. r. **P. O.**
9. sobota : sv. Nikolaj in tov. gorkumski m. 1. r. **P. O.**

10. **nedelja**, 8. po bink. : sv. 7 bratov mart.
11. ponedeljek : sv. Anton Marija Zakarija, sp.; sv. Pij I. p. m.
12. torek : sv. Mohor in Fortunat, m.
13. sredo : sv. Anaklet, p. m.
14. četrtek : sv. Bonaventura, šk. c. u. 1. r. **P. O.**
15. petek : bl. Angelina Maršanska, vd. 3. r.
16. sobota : Mati Božja Karmejska.

17. **nedelja**, 9. po bink. : sv. Aleksij, sp.
18. ponedeljek : bl. Simon Ltpniški, sp. 1. r.
19. torek : bl. Janez Dukeljski, sp. 1. r.
20. sredo : sv. Hijeronim Emilijan, sp.; sv. Marjeta, d. m.
21. četrtek : osmina sv. Bonaventura šk.; sv. Prakseda, d.
22. petek : sv. Marija Magdalena, sp.
23. sobota : sv. Apolinarij, šk. m.

24. **nedelja**, 10. po bink. : sv. Frančišek Solan, sp. 1. r.; sv. Kristina, d. m. **P. O.**
25. ponedeljek : sv. Jakob apostelj ; sv. Krištof, m.
26. torek : sv. Ana.
27. sredo : bl. Kunegunda, d. 2. r.; bl. Magdalena, d. 2. r. (kap.) **P. O.**
28. četrtek : sv. Nazarij in drugi m.
29. petek : sv. Marta, d.
30. sobota : sv. Kamilj, sp.

31. **nedelja**, 11. po bink. : spomin posvečenja vseh cerkev 3 redov sv. Fr.; sv. Ignacij Lojolski, sp.

Glede porcijunkuljskega odpustka so prinesli časniki te dni iz Rima veselo novico, da so sv. oče v spomin lanske 700letnice našega reda dovolili, da se more dobiti letos po vseh cerkvah, ki jih škofje vsak v svoji škofiji v ta namen določijo, in sicer ali na dotični dan ali na prihodnjo nedeljo. Ketere cerkve bodo v naših škofijah za to odločene, se bo gotovo povsod o pravem času naznanilo. Priporočamo pa že zdaj, naj ob ti tolikanj vgodni priliki nihče ne zamudi z dobro spovedjo in pobožnim prejetjem presvetega Rešnega Telesa vrednega se storiti in potem koliker mogoče obilo se vdeležiti svetih odpustkov tako za svojo potrebo, kakor tudi v pomoč vernim dušam svojih rajnih, za ktere je posebno dolžan moliti.

pač premalo razumljiva; vender bo vsaj prvega težko kako drugači posloveniti. Le pojasniti bi bilo treba te besede ljudem, kjer bi se ta pesem očitno pela ali molila. Povedati bi bilo, da pomeni v svetem pismu „desnica“ večkrat toliko kaker moč in „perst“ zverševanje te moči. „Digitus Dei est hic“ (Exodi 8, 19), „perst božji je tu“ pomeni „to je božje delo“, in ko pravi Jezus (Luk. 11, 20): „Si in digito Dei ejicio daemonia“... „če s perstom božjim izganjam hudiče“ pomeni to toliko, kaker ko pravi (Mat. 12, 28): „Si autem ego in Spiritu Dei ejicio daemones“... „če pa jaz z duhom božjim izganjam hudiče“. — Naslednji verz pa se bo pač dal nekoliko jasniše podomačiti. „Obljuba“ za „promissum“ ni pravo; „promissum“ je kar je „obljubljeno“, kar je objekt oblube. Ostanimo torej pri participiju. Ali zakaj stoji neutrum „promissum“, ne masculinum „promissus“? Morda po vplivu gerškega *τὸ πνεῦμα*; ali morda se je pesnik zbal premnoškega sikanja v „promissus patris. Po naše bo pač na vsak način bolje v moškem spolu: „Očetov ti obljubljeni“ ali „obljubljenec“. Beseda „rite“ pomeni tu morda „slovesno“, ali „izrekoma“, „naravnost“, sploh nič bistvenega, more torej v prevodu izostati. Obljubil je Oče svojega Duha po prerokih, prim. Iz. 44, 3 id., Joel. 2, 28. — Cela kitica bi bila: „Ki sedem verst darí deliš, — Desnice perst Očetove, — Očetov ti obljubljenec, — Ki gerla obdarjaš z govorom“. „Obdarjaš“ je sicer menj ko „ditas“, kar meri na množino jezikov, ki so jih govorili aposteljni (Act. 2, 4), ali zadosti je, da se spomnimo znane dogodbe sploh, da vemo na kaj je misliti.

4. 0. Accende lumen sensibus, — infunde amorem cordibus, — infirma nostri corporis — virtute firmans perpeti.
- I. Užgi počutkom luč svitló, — Ulij ljubezen v serca nam, — Slabost telesa našega — Z močjo krepčaj nenéhavno.
- II. Užgi počutkom luč svitlo, — Ulij ljubezen v serca nam, — Slabost telesa našega — Z močjo krepčaj nevpehavo.
- III. Prižgi počutkom pravo luč, — ulij ljubezen v serca nam, — Slabost telesa našega, — z močjo krepčaj nevpehano.
- IV. Užgi počutkom pravo luč, — Ljubezen sveto v serca vlij, — Slabost telesa okrepčuj, — Da v boju ne opeša kdaj!
- V. Prižgi počutkom pravo luč, — Ljubezen svojo v srca vlij, — Slabost telesa našega — Krepčaj z močjo nezmagano.

Ali „užgi“, ali „prižgi“? Prižge se, kar ima goreti, da sveti; užge se, kar ima goreti, da greje, ali v kak drugi namen. Prav bo torej tukaj „prižgi“. V Kosarjevi „Nebeški hrani“ (l. 1875) stoji: „V počutkih užgi ogenj čist“. Ke bi bilo tu prav „ogenj“, bi bilo prav tudi „užgi“; ali „ogenj“ za „lumen“ seveda ni prav. „Ogenj čist“ bi bilo „čisto hrepenenje“; pa „lumen“ ne pomeni nigdar hrepenenje, pomeniti more le razsvitljenje, in za to prosimo. — „Sensibus“ po-

meni seveda, „počutkom“; s telesnimi počutki spoznamo namreč vse, kar je. Ali prav spoznamo to le v luči razuma, vere in milosti božje. Napak je prevedeno nekje: „Prižgi razumu pravo luč“; saj je razum luč. Počutke imajo tudi živali in jim za njih namen prav dobro služijo; pa ker razuma nimajo, zato Boga ne poznajo in nimajo za se nobenega višjega namena. Vender je razum luč, ki tudi ljudem ne svetli vedno in vsem enako. Dobro je torej, ker je naše „luč prižgi“ za dva zloga krajše od latinskega „accende lumen“, da moremo predstaviti, kar je potrebno. Dostavljali so tudi drugi; besedi „občutkom“ so dostavili „našim“, besedi „luč“: „pravo“. Oboje po nepotrebnem. Vsaka luč, ki je res luč, ne le nje podoba, je prava luč. Ni pa vsaka svitla, da bi nam bila zadosti. Za tako, za „svitló luč“ moramo prositi. Prav bomo torej molili k Sv. Duhu: „Svitló počutkom luč prižgi!“ In ker moramo povdarjati ravno „svitló“ in „luč“, zato bodo besede v tem redu bolj prav stale kaker v našem prvotnem: „Prižgi počutkom luč svitló“. Zlasti pa ne sme stati „luč“ na koncu, kaker v III., IV. in V. V brevirju ni verza, ki bi se končal z enozložno povdarjeno besedo. Tudi v naši slovenščini bi se po pravici ne imeli verzi, ki imajo glavni povdarek na četrtem zlogu dipodije mešati s takimi, ki ga imajo na drugem. V prvi dipodiji bi to sicer ne kazilo tolikanj, zastran spremembe bi vtegnilo biti semtertja celo dobro, prim.: „Ulij ljubézen v serca nam“, kar je čisto kaker latinsko „Infunde amórem córdibus“; vender bi bilo bolj gladko „Ljubézen vlivaj v serca nam“. S tem bi se ob enem znebili čerke *u*, kjer dopušča naš pedantovski pravopis le *v*: „vlij“ Mimogrede bodi rečeno, da bi bilo pač bolj pametno, ke bi pesnik pogumno pisal *u*, kjer potrebuje zloga, kaker ke piše *v*, pa bere po šolarsko *vě*: „Po vihráh nade zvezda *vžž*arela“ — V našem primeru je „vливaj“ tudi očitno bolje ko „vlij“, ker moramo prositi ne samo enkratnega vlitja, temuč trajnega ali ponavljane vlivanja. V IV. in V. je ta verz napolnjen sè „sveto“, oz. „svojo“, kar je odveč eno ko drugo; mi ga napolnimo z „nam“, kar nadomesti „nostri“ naslednjega verza. „Slabost telesa našega“ bo treba namreč spremeniti, dasiravno so te besede še nekako najbolj priznanje naše. „Slabost telesa našega krepčaj“ ali „pokrepčuj“, kaker stoji menda po tisni pomoti v IV., je skoraj da nesmisel, „okrepčana slabost“ bi bila močnejša torej večja slabost. „Infirma nostri corporis“ je: „kar kerhkega v telesu je“, in namestu „z nevpehavno močjo krepčaj“, bo menda tudi bolje „s krepkostjo vterdi vstrajavno“. Tako bi bila torej ta kitica cela: „Svitló počutkom luč prižgi, — Ljubezen vливaj v serca nam, — V telesih, kar je kerhkega, — S krepkostjo vterdi vstrajavno“. Namestu „vstrájavno“ bi zadostovalo tudi samo „trajavno“. Sicer se piše le „trajno“ ali „vztrajno“; pa, če je, kar dela, „delavno“, more biti, kar traja, „trajavno“, kar vstraja, „vstrajavno“. (Dalje prih.)